Български език / Bulgarian Language 72 (2025), 3, 136–144
Print ISSN: 0005-4283, Online ISSN: 2603-3372
doi: 10.47810/BL.72.25.03.11

РЕЦЕНЗИИ И ОБЗОРИ / REVIEWS AND SURVEYS

Македонски дијалектен атлас (од ризницата на картотеката – лексички материјали)
Скопје, МАНУ, 2024

Македонски дијалектен атлас, издаден от Македонската академия на науките и изкуствата през 2024, се състои от 50 карти, на които е картографирана тематично разнородна лексика: названия на животни, роднински и кулинарни названия. При анализа на лингвистичния материал от *Атласа* се вижда, че македонските лингвисти са включили в своята мрежа пунктове от България, но само една карта е с три попълнени пункта, няколко карти са с по две названия, а няколко – с нито едно. Материалът за включените селища от Югозападна България е оскъден. Наистина, някои от картографираните названия в тях съвпадат с названията от мрежата на днешна Република Северна Македония, но те също така съвпадат с названията и от българската мрежа, която е представена в томовете на *Общославянския лингвистичен атлас*, *Българския диалектен атлас* и др. Картографираните „македонски“ лексеми свидетелстват за естественото продължение на изолекси и ареали на запад от държавните граница на Република България в териториите на българското езиково землище.

Macedonian Dialect Atlas (from the Repository of the Card Index: Lexical Materials)
Skopije, Masa, 2024

The *Macedonian Dialect Atlas* (MASA, 2024) comprises 50 maps covering thematically diverse vocabulary, including animal names, family names, and culinary lexis. Analysis of the linguistic material reveals that Macedonian linguists incorporated settlements from Bulgaria into their network; however, among the cited maps, only one comprises three filled-in settlements, several maps show two, and some show none. Consequently, the data from settlements in Southwestern Bulgaria is sparse. While some of the mapped names coincide with those in the network of today's Republic of North Macedonia, they also correspond to names from the Bulgarian network, as documented in the volumes of OLA, BDA, and related sources. The so-called 'Macedonian' lexemes thus attest to the natural continuity of isolexes and areals extending west of the Bulgarian state border within the Bulgarian linguistic territory.

© Кирил Кирилов, 2025; © Катерина Ушева, 2025 / © Kiril Kirilov, 2025; © Katerina Usheva, 2025

Тази статия в списание „Български език“ е с отворен достъп и се публикува под международния публичен лиценз Creative Commons Attribution 4.0 International (Attribution-Non-Commercial-NoDerivatives 4.0 International – CC-BY-NC-ND 4.0).

This open access article of journal "Balgarski ezik" ("Bulgarian Language") is published under the terms of Creative Commons Attribution 4.0 International Public License (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International – CC-BY-NC-ND 4.0).

Македонски дијалектен атлас (од ризницата на картотеката – лексички материјали). Скопје, МАНУ, 2024 е част от проекта „Македонският дијалектен атлас“, създаден от Божидар Видоески в Института за македонски език „Кръсте Мисирков“. Автори на картите в *Атласа* са Веселинка Лаброска, Марјан Марковиќ, Коста Пеев, Васил Дрвошанов, Еленка Стоевска-Денчова, Светлана Давкова-Ѓоргиева, Гоце Цветановски, Ангелина Панчевска, Соња Миленковска, Давор Јанкулоски, Македонка Додевска, Дарко Томовски, Ѓорѓе Геновиќ, Аритон Поповски, Маријана Киш, Убавка Гајдова. Базата, от която се изхожда, както авторите сами отбелязват, е: „Прашалник за собирање материјал за Македонскиот дијалектен атлас /…/ Теренскиот прашалник има XXXV глави што претставуваат семантички гнезда и во кои има во просек по стотина прашања кои бараат како одговор одредена лексема од дадената семантичка област“.

Лингвогеографският труд се състои от 50 карти с цветна маркировка. Легендите към тях са със съответния цветен знак за картографираната лексема. Атласът включва коментари, отнасящи се преди всичко до етимологията; индекси; карта бланковка, карта на диалектното деление на македонските говори, която некоректно и необосновано излиза извън държавните граници на Република Северна Македония и продължава в България, Гърция, Албания, Косово. Приложен е списък на картографираните пунктове от „македонската диалектна мрежа“ със съответната номерация, предоставят се и демографски данни за населените места. Фонетичната транскрипция е изключително опростена. Въпреки лексикалния характер на тома, би било по-коректно да се включат знаци за всички фонеми като [ъ]; [ê] и др. Това би допринесло за по-голямата достоверност на картографирания материал.

Оскъдност и избирателност се забелязва и при представянето на демографските данни за картографираните селища. За пунктовете от пиринския край такива данни отсъстват, а за селища по границата като Пехчево и Берово се предоставят само сведения за населението от най-ново време (2002, 2021). Некоректно подадени са и демографските данни за останалите пунктове от „македонската мрежа“. За разлика от други етноси (албанци, турци, сърби и т.н.) българско население не е отбелязано никъде. Историческата истина обаче е съвсем друга – населението в тях е определяно през годините в исторически документи и от пътешественици, етнографи, лингвисти, фолклористи и др. изследователи на тези области като „българи“, „българи християни“, а не като „православни Македонци“. (Вж. Македония и Одринско. Статистика на населението от 1873 г. Македонски научен институт. София, 1995; А. Селищев. Полог и его болгарское население. София, 1929 (картата); В. Кънчов. Македония. Етнография и статистика. София, 1900; Д. Мишев. La Macédoine et sa Population Chrétienne“. Paris, 1905; St. Novakovic, 1893. Beiträge zur Erforschung der macedonischen Dialekte. Archiv für slavische Philologie 15: 37–461; Gustav Weigand. Ethnographie Makedoniens. Leipzig, 1923; Г. Трайчев. Мари-

ово. София, 1923; К. Радев. Лични бележки за село Нестрам, Костурско. – В: Извори за българската етнография, том 3: Етнография на Македония. Материали из архивното наследство. София, Македонски научен институт, Етнографски институт с музей, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 1998, с. 51 и мн. др.)

В „Легенда кон картата“ на „Македонски дијалектен атлас (од ризницата на картотеката – лексички материјали)“ (по-нататък МДА), т.е. в картата на диалектното деление на македонските говори, се забелязва некоректност в представянето на лингвистичната реалност и претенции на македонските диалектолози към българските диалекти от пиринския край, а и не само в този регион. Традиционно се спазва диалектното деление на македонските говори според Б. Видоески, който неправомерно определя като македонски – „малешевско-пирински“, българските диалекти в Благоевградско, Разложко, Петричко, Санданско, Гоцеделчевско. Принадлежността на тези говори към българската езикова територия е многократно доказвана в редица научни трудове (вж. Д. Вакарелска-Чобанска. Речник на говора на село Хърсово, Мелнишко. Благоевград, 2006; Н. Алексиев. Разложкият говор. – В: Македонски преглед, кн. 1, София, 1931, с. 91–124; Ив. Кочев Фонетични и фонологични промени на ȅ < ѣ в говори около ятовата граница. ИИБЕ, кн. 16, София, 1968, с. 437–445.; Ив. Кочев. Характеристика на говорите (в Пиринския край). – В: сб. Пирински край. Етнография, фолклорни и езикови проучвания, София, 1980, с. 625–647; Ив. Кочев. Диалектната делитба на Пиринския край. – В: Български език, № 6, София, 1982, с. 488–493; К. Мирчев. Неврокопският говор. София, 1936; К. Мирчев. Черковни текстове на разложки говор от средата на миналия век. – В: Македонски преглед, год. 10, кн. 3–4, 1936, с. 61–84; К. Мирчев. Черковни песни на разложки говор от средата на XIX век. – В: Годишник на СУ. Историко-филолог. факултет. № 35, 1939, с. 1–33; А. Стоилов. Земеделска и животновъдна лексика от говорите по Средна Струма с народно тълкуване. Благоевград, 2000; Б. Цанов. Фонологичната система на петричкия говор. – В: Проблеми на българския език в Македония, МНИ, София, 1993, с. 129–189; Б. Цанов. Морфологичната система на петричкия говор. – В: Лингвистични студии, МНИ, София, с. 268–324; Б. Цонев, История на българский език. Том. I–III. София, 1919; Р. Цонев. Говорът на град Банско. Благоевград, 2008 и др., както и лингвогеографското изследване *Български диалектен атлас. Том. III. Югозападна България,* 1975 и *Български диалектен атлас. Обобщаващ том. Ч. I – III. Фонетика. Акцентология. Лексикология.* София, 2001, Ч. IV. *Морфология*, 2016). Видно е, че тук авторите на атласа влизат в противоречие с поддържаната от времето на Видоески, а по-късно от З. Тополинска и тях самите теза, защото още на пръв поглед се забелязва липсата на достатъчно диалектен материал. Още на първата, а и на редица други карти тази българска диалектна територия стои като бяло петно върху картите в атласа или е с оскъден материал по обясними причини. Тези говори не са собстве-

номакедонски, а български. Авторите не разполагат с достатъчно материал от картотеките, за да докажат обратното: „За жал еден дел од пунктовите што не се во границите на нашата држава, не можевме да ги собереме на терен и таму недостасува материјал“. Все пак те са могли да използват данните от по-горе посочените писмени източници и публикувани трудове на български автори за тези говори или лингвографски данни от „Общославянския лингвистичен атлас“ (по-нататък ОЛА) и „Българския диалектен атлас“ (по-нататък БДА), но не са го направили, което е напълно обяснимо. Ако бяха го направили, тогава ясно щеше да се разкрие продължението на ареалите и изоглосите на лексемите и на българска територия и самите македонски лингвисти щяха да докажат българския генезис и принадлежност на диалектите от пиринския край, а също и естественото продължение на картографираните „македонски“ лексеми на територията на българското езиково землище. И въпреки че не са го направили, научната истина не може да бъде подправена. Това ясно проличава от проследяването на редица карти и съпоставянето им с българския езиков материал.

Лингвогеографските данни в МДА за названията за ‘добиток ’ очертават следната картина. На територията на Република Северна Македония са регистрирани следните лексеми: *„добиток, стока, имање, правда, ајван“.* Всичките 5 лексеми са картографирани в Обобщаващия том на БДА, карта Л 43 ‘Названия за добитък’ и разкриват пълнотата от лексеми на българското езиково землище, както и естествения плавен преход въз основа на ареалното противопоставяне на най-разпространените две лексеми *добитък – стока.* Изолексата *добитък – стока* започва от североизточната част на българското езиково землище и продължава в посока югозапад, достигайки района на Тетовско и Дебърско във Вардарска Македония (вж. БДА. ОТ 2001, карта Л 43).

Картите от МДА, на които са картографирани лексемите, означаващи названия на храни като *пешник, сомун, тиганици* и др., също са в тясна връзка с българските диалекти и обхващат обширни ареали от българската езикова територия. На карта № 24 ‘печен хляб‘ в МДА са картографирани няколко названия с това значение: *„леп, погача, сомун, пешник, чурек“.* Всичките 5 названия са разпространени в българските говори. Лексемата ***самун*** с различните ѝ фонетични варианти е регистрирана в Самоков; Бабук, Силистренско; Бесарабия; Варвара, Пазарджишко; Гоцеделчевско; Златоврьх, Асеновградско; Златоград; Искра, Първомайско; Ихтиманско; Катунец, Ловешко; Мезек, Свиленградско; Селча, Лъджа, Смолянско; Софийско; Твърдица, Сливенско; Граовско; Доброславци, Софийско Бабук, Силистренско; Бесарабия; Бешенов, Банат; Варвара, Пазарджишко; Вълчедръм, Ломско; Горноселци, Гоцеделчевско; Гостилица, Дряновско; Златоврьх, Асеновградско; Златоград; Искра, Първомайско; Ихтиманско; Катунец, Ловешко; Кръстина, Айтоско; Мезек, Свиленградско; Орешак, Троянско; Разложко; Самоков; Селча, Лъджа, Смолянско; Софийско; Сталево,

Първомайско; Твърдица, Сливенско; Асеновградско; Банско; Гоцеделчевско; Драбишна, Ивайловградско; Кочово, Преславско; Рабиша, Белоградчишко; Разложко; Родопи; Ръждавица, Кюстендилско; Гугутка, Ивайловградско; Добруджа; Сърница, Трънка, Тракиец, Хасковско; Шаренка, Върбина, Бориново, Маданско; Ловешко; Странджа. Названието ***пещник*** и други словообразователни варианти – *пещенàк, пещенѝк* – имат следното географско разпространение: Висока, Солунско; Чобанкьой, Гюмюрджинско; Ятрос, Визенско*;* Странджа; Струга; Дебърско; Костурско; Охрид; Демирхисарско; Бабяк, Разложко; Велинградско; Гоцеделчевско; Зърнево, Драмско; Разложко; Шаренка, Маданско; Вердикал, Софийско; Тетевенско; Черешово, Велинградско; Долновардарско; Масларево, Великотърновско; Тетевенско. В българските диалекти се срещат и останалите 3 картографирани названия със същото значение: ***пресник*** – Кулевча, Бесарабия; Теплен, Гоцеделчевско; Каваклия, Лозенградско; Хърсово, Мелнишко; Абланица, Балдево, Гоцеделчевско; Девинско; Смолянско; Ардинско; Пещерско; Смолянско; Гълъбово, Смолянско; Девинско; Црънча, Гоцеделчевско; Наречен, Асеновградско; ***погача*** – Лазарци, Еленско; Граовско. Самоковско; Бобощица, Корчанско; Банско; Доброславци, Софийско; Доганица, Долна Любата, Босилеградско; Логодаж, Падеж, Благоевградско; Лужнишко; Костурско; Падеж, Благоевградско; Рабиша, Белоградчишко; Годечко; Царибродско; Костандово, Велинградско; Съчанли, Гюмюрджинско; Разложко; Фращане, Сярско; Дервент, Дедеагачко; Кривня, Провадийско; среднорупски говори; Сапарево, Дупнишко, Пазарджишко; ***чурек*** – Калипетрово, Професор Иширково, Добруджа; Теплен, Гоцеделчевско; Кочово, Преславско; Гълъбово, Смолянско; Лъджа, Смолянско; Водни пад, Ждребово, Кожаре, Смолянско; Плевня, Горни Юруци, Крумовградско; Беслен, Гоцеделчевско; Буйново, Смолянско; Силистренско; Вълчан дол, Смолянско; Еникьой, Ксантийско; Родопи, Дервент, Дедеагачко; Сапарево, Ресилово, Дупнишко; Руждене, Драмско; Габрово, Ксантийско; Горни Юруци, Крумовградско; Смолянско; Волак, Драмско; Балчик; Яврово, Асеновградско; Пиянец, Кюстендилско; Долно Луково, Камилски дол, Ивайловградско; Смолянско; Плевня, Драмско; сливенски говор (Архив на Български диалектен кулинарен речник на Секция за българска диалектология и лингвистична география в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин).

Аналогично е положението с картата за названията за ‘тиганици’ и други карти, върху които е картографирана кулинарна лексика – названия за ‘колбаси’ и названия за ‘залак’. Названия като ***лангида***, ***мекица*** в МДА са широко разпространени в българските диалекти, а название ***тиганица*** се среща в Родопите; Костандово, Велинградско; Котел; Банат; Банско; Разлог; Градец, Севлиевско; Жеравна, Сливенско; Кръстина, Айтоско; Невестино, Карнобатско; Павелско, Тополово, Асеновградско; Тодоровци, Казанлъшко; Батак, Пещерско; Ракитово, Велинградско; Кремен, Разложко; Якоруда; Балчик; Дряновско; Лозенец, Ямболско; Еленско; Болярци, Асенов-

градско; Гарван, Силистренско; Попина, Силистренско. Жеравна; Змеево, Старозагорско; Шумен; Кюлевча, Смядово, Шуменско; Козаново, Асеновградско (Архив на Български диалектен кулинарен речник на Секция за българска диалектология и лингвистична география в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин).

При съпоставка с българския диалектен материал от *Общославянския лингвистичен атлас* (Вж. Общеславянский лингвистический атлас. Серия лексико-словообразовательная. Славянское слово в ареальном контексте (животный мир). Москва. Санкт-Петербург. 2024; Т. 11. Степени родства, ръкопис) могат да бъдат направени следните по-важни изводи:

На Карта XIV/5 от МДА ‘лисица’ са картографирани названията *лисица* (в различни фонетични варианти), *кума лиса* и *кумалина.* От пунктовете на мрежата в България знаци имат само Банско и Белица. И там виждаме знак за *лисица*, както и в цялата мрежа на Република Северна Македония, но в западната част на нашата съседка се откриват още лексемите *кума лиса* и *кумалина*. Ако сравним с Карта № 3 ‘лисица’ от ОЛА, виждаме, че в цяла България е разпространено названието *лисица*. В българските пунктове на ОЛА не се срещат *кума лиса* и *кумалина*, но подобни названия могат да се открият на много места в българските говори.

На Карта XIV/16 от МДА ‘невестулка’ са картографирани названията *невестулка / невестица, царева невестулка (-ица), црвена невестулка (-ица), лиманова невестица, ласица, власица, царевица / царевичка, царева керка.* Българската мрежа е представена от две названия: *невестулка* в Белица и *грама ˈдулька*, което се явява единично название – в Банско. Ако погледнем Карта № 9 от ОЛА ‘ласка’, виждаме, че основното название в българските диалекти е *невестулка,* представено чрез различни фонетични или словообразувателни облици в Буковец, Видинско; Медковец, Ломско; Рабиша, Белоградчишко; Годеч. То се среща из цялата езикова територия и съвпада с основното название на Mustela nivalis, представено в МДА.

На Карта XVI/39 ‘клукајдрвец’ от МДА са представени названията на Dendrocopus, или *кълвач.* Картографирани са следните лексеми: *клукајдрвец; клукарец клукарен; клукар, колвач, колфкало, клифкало; клунодрв; пупунец, пупунок; детел; чукајдрвец; чук, чукачка; дупнидрвец; дрвец, дрводелец; кокален, кокалка; југовица; жльуна.* От българските пунктове с названия са представени вече цели три пункта: в Раздол, Благоевградско – *пуп'унец*, в Белица – *калв'ач* и в Банско – *калв'ач*. За лексемата *калв'ач* в коментара на картата се казва, че е характерна за Пиринска Македония, източната част на Егейска Македония, но също така се среща в Кичевско, Прилепско, Стружко. Лексемата *пупунец* пък се явява най-застъпената лексема за назоваване на кълвач на македонската диалектна територия. Среща се в два варианта: *пупунец* и *пупунок.* Авторите не са пропуснали да отбележат, че тези две названия са характерни преди всичко за вида Upupa epops, като сходните названия на кълвача и папуняка се основават на общи особености във

външния вид (МДА/MDA 2024: 210). Основната лексема в българските пунктове на Карта № 20 от ОЛА е *кълвач* с различни варианти *(kl'u'vač*, *kəl'vač*, *kl'u'vač*, *kl'u'vač* и т.н.). Макар и неотразена в пунктовете на ОЛА, в българските говори също се срещат лексеми със значение 'кълвач', които са близки до картографираните от македонските колеги *пупунец* и *пупунок.* Това са *пупун'дк и папун'дк* в значение 'кълвач' в Багренци, Пиянец, Кюстендилско (БЕР/BER V 2012: 57).

В МДА са картографирани и лексеми, назоваващи понятия от роднинската терминология. Карта № 12 е посветена на 'балдаза'. На пунктовете, които са разположени в България, няма нито един знак. На самата карта са представени лексемите *свеска, балдаза, шурна/шурнеа, свастика.* Ако сравним названията на *балдъза* в пунктовете от Карта № 42 'сестра на съпругата' от ОЛА, ще видим, че в цяла България се употребява *балдъза*, както и в Република Северна Македония. В българските говори не се среща *шурна* или *шурнеа,* но същият корен присъства в други роднински названия по сватовство – *шурей, шура* 'брат на съпругата'. Названията на 'брат на съпругата' са картографирани на Карта № 45 и лексемата *шура* я откриваме както в Годеч; Главановци, Трънско; Ръждавица, Кюстендилско; Бистрица, Дупнишко, така и в пунктовете от цяла Р Северна Македония.

Карта № V/5 е посветена на 'пастрок'. На нея са намерили място следните названия: *очув(ф); паштер; парататко* (в отделни пунктове в Леринско, Воденско, Костурско, Калярско); *притатко* (за тази лексема македонските колеги „признават", че се употребява и „во бугарскијот јазик") и *бабалок;* последната е обявена за общ балкански турцизъм. И тук мрежата на българска територия е представена от два пункта: Банско с *втортатко* и Раздол, Благоевградско, с *очув.* Ако сравним с Карта 30 от ОЛА, в Буковец, Видинско; Медковец, Ломско; Главановци, Трънско; Годеч, Сушица, Горнооряховско и т.н. се употребяват различни фонетични варианти на *ȍчуф*, както е в цяла Република Северна Македония. *Пара'татко* откриваме в Малък Дервент, Гърция, а *баба'лък* – в Момчиловци, Смолянско, и Равногор, Пещерско.

Карта № V/ 50 'сестричник' изобразява названията на 'син на сестрата'. *Сестричник* е основното название. Срещат се още *внук* и съчетанието *внук од сестра,* което е характерно за два пункта – Кучково, Скопско, и Милетино, Тетовско. В същите пунктове се употребява и *сесрино дете.* И отново, макар че на картата е включена мрежа от пунктове, които се намират на територията на България, на тези пунктове не е картографирано нито едно название.

На названията на 'син на сестрата' са посветени Карта № 55 и Карта № 56 на ОЛА. На първата в българските пунктове откриваме *внук* – в Бачево, Разложко; Баня, Панагюрско; Черноморец, Бургаско; Граматиково, Малкотърновско; Ореховец, Гърция, Сярско; Малък Дервент, Гърция, Дедеагачко; Яна, Турция, Лозенградско; *племеник* в Баня, Панагюрско; *сестреник* в Буковец, Видинско; Рабиша, Белоградчишко; Годеч; Бистрица, Дупнишко. На Карта № 56 от ОЛА са картографирани описателните конструкции, които обоз-

начават ‘син на сестрата’, и виждаме съчетанието *сестрин син* в Згориград, Врачанско; Врачеш, Ботевградско; Владиня, Ловешко; Сушица, Горнооряховско; Тетово, Кубратско; Сребърна, Силистренско; Равногор, Пещерско; Драгоево, Преславско. Съчетанието *сестрин син* може да се съотнесе със *сестрино дете,* което се употребява в Кучково, Скопско, и Милетино, Тетовско. И в ОЛА, и в МДА е отбелязана употребата на лексемата *внук* както за роднина по права линия, така и по съребрена, подобно на романските езици. В италиански напр. *nipóte* може да бъде и ‘внук’, и ‘племенник’ (вж. Dizionario Italiano). Това е характерно и за пунктове, които се намират на територията на Република Северна Македония, но и за тези, които се намират в крайната източна част на българската езикова територия: Черноморец, Бургаско; Граматиково, Малкотърновско; Ореховец, Гърция, Сярско; Малък Дервент, Гърция, Дедеагачко, и Яна, Турция, Лозенградско.

Карта № V/53 ‘стрико’ на МДА е посветена на названията на ‘брат на бащата’. На нея откриваме следните названия: *стрико, чичко, бајо, бајко, мицо, аџо, џаџо, џаџе, лале, лала.* Сред пунктовете от България названия има само в Раздол, Благоевградско, и в Банско – и двете са с название *чичко*. Ако направим сравнение с Карта № 46 от ОЛА, ще видим, че основните названия на ‘брат на бащата’ са *чичо* (25 на брой) и *чича* (5 на брой). Срещат се по цялата езикова територия. Откриваме различни варианти на *стрико* в 6 пункта, които са пръснати из цялата българската езикова територия – Щипско; Провадийско; Момчиловци, Смолянско; Козичино, Поморийско; Граматиково, Малкотърновско; Калапот, Гърция, Зиляховско; Малък Дервент, Гърция, Дедеагачко.

Карта № V/58 ‘вујко’ на МДА е посветена на названията на ‘брат на майката’. Срещат се названията *вујко* и *дајџо.* Второто е определено като турцизъм и се среща в няколко пункта в Дебърско. На пунктовете от българската мрежа отново липсват названия. На Карта № 47 от ОЛА в българската мрежа откриваме *вуйка, вуйко* и *вуйчо*, както и турската заемка *дайчо* в Скребатно, Гоцеделчевско.

При анализа на езиковия материал от МДА се вижда, че македонските лингвисти са включили в своята мрежа пунктове от България, но само една от цитираните карти е с три попълнени пункта, няколко карти са с по две названия, а няколко – с нито едно. Материалът за включените говори от пиринския край е оскъден. Наистина, някои от картографираните в тях названия, като *лисица, невестулка, очуф, чичко* и др., съвпадат с названията от мрежата на днешната Република Северна Македония, но те също така съвпадат с названията и от българската мрежа, която е представена в томовете на ОЛА, БДА и в Архива на „Българския диалектен кулинарен речник“ на Секцията за българска диалектология и лингвистична география в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките. Картографираните „македонски“ лексеми са естествено продължение на изолекси и ареали на запад от държавните граница на Република България в териториите на българското езиково землище.

ЛИТЕРАТУРА

БДА 2001: *Български диалектен атлас. Обобщаващ том*. Ч. I – III. Фонетика. Акцентология. Лексикология. София, „Труд“.

БЕР V 2012: *Български етимологичен речник.* Т. V. (падеж – пуска). София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“.

МДА 2024: *Македонски дијалектен атлас (од ризницата на картотеката – лексички материјали)*. Скопје, МАНУ.

Dizionario Italiano. <https://www.dizionario-italiano.it/dizionario-italiano.php?parola=nipote> [20. 05. 2025].

Novakovic 1893: *Novakovic, St*. Beiträge zur Erforschung der macedonischen Dialekte. Archiv für slavische Philologie, 15, pp. 37–461.

Weigand 1923: *Weigand, G.* Ethnographie Makedoniens. Leipzig.

REFERENCES

BDA 2001: *Balgarski dialekten atlas. Obobshtavasht tom.* Ч. I – III. Fonetika. Aktsentopogiya. Leksikologiya. Sofia, “Trud”.

BER V 2012: *Balgarski etimologichen rechnik.* T. V. (padezh – puska). Sofia, Akademichno izdatelstvo „Prof. Marin Drinov“.

Dizionario Italiano. <https://www.dizionario-italiano.it/dizionario-italiano.php?parola=nipote> [20. 05. 2025].

MDA 2024: *Makedonski diyalekten atlas (od riznitsata na kartotekata – leksichki materiyali)*. Skopije, MANU.

Novakovic 1893: *Novakovic, St*. Beiträge zur Erforschung der macedonischen Dialekte. Archiv für slavische Philologie, 15, pp. 37–461.

Weigand 1923: *Weigand, G.* Ethnographie Makedoniens. Leipzig.

Кирил Кирилов, Катерина Ушева /
Kiril Kirilov, Katerina Usheva

✉ *Доц. д-р Кирил Кирилов*
kkm75@abv.bg

✉ *Гл. ас. д-р Катерина Ушева*
ushevakatq@gmail.com

✉ *Assoc. Prof. Dr. Kiril Kirilov*
kkm75@abv.bg

✉ *Assist. Prof. Dr. Katerina Usheva*
ushevakatq@gmail.com